

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок 18, II. пов.

Ковто почт. шадн. 26.726.

Адреса теле: „Діло—Львів“.

Число телефону 565.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно 3.60 К.
чвертьрічно 10 —
піврічно 20 —
цілорічно 40 —
у Львові (без доставки):
місячно 3 — К.
чвертьрічно 9 —
піврічно 18 —
цілорічно 36 —
в Німеччині:
піврічно 20 — М.
цілорічно 40 —
За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчки вестника, збройовані або в місяці 60 с. в заділках 1 К. в оголошеннях 1'50, в редакційній частині перед або по закінченні 2 К. Невідомі 2 К. Сабва утримати друга подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно.
Пастійні оголошення на особливих умовах.

Однй примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Видав: Видавнича Опілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 15. грудня 1917.

На засіданню ради м. Києва, на яким представники окремих груп зазначували своє ставище сумрети факту проголошення Української Республіки, представник російських соціалістів-революціонерів Зарубін, отже представник партії, яка є противна державній суверенності українського народу, заявив, що в хвилі, коли на цій території бувшої російської імперії не ма ввагалі м'якої державности, треба з великою увагою й обережністю ставити ся до народження української держави. Представник української соціальної демократії Понятенко доповнив той акт пошани російського соціаліста для української державности увагою, що коли-б Українська Центральна Рада не утворила була Української Республіки, на території України повстав би був цілий ряд взаїмно поборюючих себе республік.

Сі дві заяви ярко освітлюють значіне утворення Української Республіки серед відносин, які запанували на руїнах царяму. Українська Республіка — се найсильніший державний твір на цій території бувшої російської імперії. Серед розкладового процесу, який мусів наступити на руїнах царизму, на Україні найшвидше зродила ся й перетворюєть ся в дійсність нова творча ідея, ідея української держави.

На зверх ся ідея проявляєть ся як визволені українського народу від чужої державности і з'єднанне його у власний державний організм. Національне визволені і з'єднанне є тою творчою силою, яка з окремих частин української землі, розділених не тільки державними границями, але також внутрі російської держави розбитих на частини, творить органічну цілість — державу.

Рівночасно з сим визволяючим і об'єднуючим процесом іде процес внутрішнього державного будівництва. Українська державність може оперти ся тільки на народних масах, бо тільки народні маси зберегли свою національність, і тому внутрішнім складом стає Україна народною державою без тих потрясень, які рівночасно переходить Великоросія.

Се найліпше видно на земельнім питанню. Петроградська Рада народних комісарів і Генеральний Секретаріат України видали рівночасно декрети про внесенне дотеперішньої земельної власности.

Та яке потрясенє мусить викликати се зарядженє в Великоросії, де велика земельна власність є національна, російська, де поміщики не тільки виснажували мужиків, але також були творцями російської національної культури, давали російській нації політиків, учених, письменників, що заняли почесне місце в історії поступу російського народу і навіть в історії його революційної боротьби з царизмом.

Україна і мирові переговори.

Каледін? — Заява Троцького. — Задля оборони України.

Львів, 15. грудня 1917.

Офіційна француська агенція телеграфічна (Havas) принесла 10. с. м. звістку — неспроверінену доси иншими звістками —, що Україна прирєкла поміч генералови козаків Каледінови.

Та сама агенція принєсєть спізнєно одержану відомість з большевицького жєрєла в Петрограді, що правительственный комісар для національних справ заявив соціалістичним представникам України, що робітничо-салдатське правительство вповні признає право України уложити свої відносини до Росії після розуміння робочих верств. Рада комісарів віввала українські робітничі маси, щоби скрізь назначили депутатів селянських і робітничих рад, бо

сі інституції є органами, які видруть буржуазіи власть.

Троцький заявив у розмові з Криленком, що він згоджуєть ся на те, щоби українські війська перевести на південно-західний фронт задля оборони України, оскільки на се позволяют комунікаційні відносини.

Українські організації фронтів зобов'язують ся наклонити українських жовнівів боронити фронт, поки правительство не заключить мира. Один заступник України подяєть ся як делегат до головної кватири. Другий буде брати участь у мирових переговорах.

Земельна реформа в Австрії

Львів, 15. грудня 1917.

В бюджетовій комісії австрійської палати послів, підчас дебати над бюджетом міністерства рільництва, провідник чеських аграріів пос. Удржалъ висловив признанє для земельної реформи російських революціонерів і запевів, що Чехи виступлять перед компетентним форум з домаганєм такої самої реформи.

монархісти скріплять ся. Дневник сей сподіваєть ся поражєня Леніна і побіди генералів Драгомирова і Брусилова. Росії треба тепер сильного мужа, який повів би її до дальшої боротьби за побіду. Часописъ ся зазначає, що мимо всіх зусиль агітація англійських і француських військових місій в Росії остала без успіху.

Стремління до компромісу в Росії?

Коаліційний кабінет?

„Frankfurter Zeitung“ доносить із Стокгольму:

Після донесєнь з Петрограду правительство большевиків свідомє того, що без співпраці інтелігенції воно не в силі удержати ся довший час при кермі; однак в послідних днях правительство мало успіхи у своїх виступах проти урядників, які відказали ся від урядованя, та в своїх заходах, щоби приєднати інтелігентні круги, особливо з лівого крила соціалістів революціонерів. Дневник Горького „Новая Жизнь“ тепер, коли вибори до установчих зборів дали перевагу большевикам, домагаєть ся утворення радикально-соціалістичного коаліційного кабінету під проводом Леніна.

Надії на „сильного мужа“.

Франція і Англія супроти відносин в Росії, Власна телеграма „Діло“.

(А-н) Відєнь, 14. грудня 1917.

Француська і англійська прєса все ще виявляє великі побоюваня іза розвитку подій в Росії.

„Le Gaulois“ заявляє у вступній статії, що Франція й далі остала ся справдішим приятелем Росії, який з зазєртим віддохом стежить за тамошними відносинами. Росія стоїть перед небезпєкою рєжиспати ся на цілий ряд дрібних провінцій. Виходячи в демократичного становища, Франція мусить бажати собі, щоби Каледін швидко побідив. Каледін може стати спасителем Росії. Наволсон сказав був, що Росія буде або республікою або козацькою державою. Ми бажамо — каже „Le Gaulois“ — щоби наш союз з Росією не втратив своєї повної вартости.

„The Daily News“ пише, що ціла Англія надієть ся, що сила большевиків ослабла та що

Поляки у цїсаря,

ВІДЕНЬ (Габ.) Часописъ доносєть, що президія кола польського (ап. Зелєневський, Гец, Кєндзьор, Гломітський і Дашанський) буде нині прийнята цїсарем на аудієнції. Коло польське просило тої аудієнції, щоби представити цїсарєви справу легіонів і инші справи.

Читайте! Підписуйте!

(62 Б 18-2)

Внесок, який є вдрукований в нинішнім числі „Діла“ про об'язчене на житє в спелуді в VII. воєнною позичкою в

Карпаті

Львів,
Руська 18.
I. пов.

Justitia regnorum fundamentum.

Промова Длуґаша в делегації.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) В дальшій розправі бюджетової комісії австрійської делегації делегат Длуґаш зазначив, що управа армії в поведеню з населенем Галичини допускала ся страшних блудів. Тільки відомий льояльність і терпеливості польського хлопа треба завдячувати, що промахи поодиноких органів війська не потягнули за собою як найгірших політичних наслідків. Бесідник жалуєть ся, що хоч польський нарід з піетизму для особи цисаря Франца Йосифа і в надії віднови негависимей Польщі, а запалом повинував ся воєнному покликови, то проте інтереси польського народу зустріли ся з нерозумним рішачючих сфер. Виявило ся се також в поведеню з польським легіоном.

Самоволи жандармерії.

Поведенє військових органів зараз після вивідженя війни оставило як найгірші спомини у польського народу. Між иншим краєва команда жандармерії видала була приказ, щоби проти всіх підозрливих органів жандармерії виступали безоглядно, щоби не видавали людий під військові суди, тільки коротко переслухували підозрливих в уряді і свідків, а по короткім протоколі розстрілювали. Що йно в 1916 р. сей приказ знесено; та скільки то людий протягом півтора року заплатило житєм ту самоволю жандармерії.

Австрійські гаронами залізничниками.

В приказі коменди II. армії у Львові було поручено жандармам в ряді місцевостей вибрати заложників зпоміж найповажніших осіб. Ті відносини втворили в Галичині після вибуху війни повну недостатчу права і охорони. Трачено людий масами без вибору і застанови, без всякої ріжничі.

Воєнні чинитьби.

Иншим розділом польської мартирології є спосіб, в який поводжено ся з майном людности. Не тільки все реквіроване і граблено: поживу, пашу, збіже, худобу, але заборонено в многих случаях розпоряджати вибраними плодами та інвентарем з огляду на будучі реквізиції, які не наступили зоксім. В сей спосіб великі припаси збіжжя і худоби попали ся в руки неприятеля.

Евакуація.

Бесідник описує спосіб, в який передоджено евакуацію в Галичині; в евакуаційних місцях агнула велика часть дітй, старців, вагітних жінок. Жалуєть ся на відносини в таборах для виселенців.

Суди.

Людий судили суди, в яких офіцери не знали краєвої мови, ні відносин в краю. Напрямуючи ріжні приміри, бесідник зобразив безвинні траченя людий. В обовязком держави дати повну винагороду за те безправство, о скільки можна його направити ділами справедливости і суспільної ошкі.

Наслідком амлітаризованя уряду галицького намісника занедбано краєву господарку; в р. 1916 не доставлено рілничкам насіння на засів, наслідком чого 500.000 вораних моргів землі лежало облогом. Не відбудовано Горлиць, ні околиць, знищених війною.

Вкінці бесідник ставить

революцію

в якій домагаєть ся, щоби повизвано винагороду воєнних шкід спільним обовязком Австрії і Угорщини, дальше жадає увільнене потрібних сил робучих для галицького рілництва, приїду жовірів Поляків до поляків, рекрутвонних в Галичині, поученя офіцирів і підофіцирів, як вони мають ся поводити з жовірами Поляками, розвужене річників до 1870 р., самостійних рілників, ремісників і сільських промисловців, батьків кількоро дітй, яким померла мати, відпусток для жовірів Поляків, що втекли з російської неволі, розділу належитостий для інвалідів, візнаня жовірів польської народности при відзначенях і авансах та висуещя браців польської народности, що принадлежи до окопованих областей.

Бесідник вкінчить бажанем, щоби клич „Justitia regnorum fundamentum“ був примісненй також і до польського народу.

Німеччина і Англія.

БЕРЛІН (Ткб.) Англійський міністер заграничних справ Balfour сказав в Палаті громад на запит так: Англійське правительство в вересні 1917 одержало від Німеччини за посереднитвом неутрального дипломата повідомленє, що справило би се німецькому правительству приємність, колиб воно дало англійському правительству предложене в справі мира. Англійське правительство відповіло на те, що є готове відобрати всяке предложене німецького правительства і нарядити ся над тим зі союзниками. На те не одержали ми відповіді, ані інших урядових заяв в тій справі.

Бюро Вольфа завважує в тій справі так: З початком вересня одержало німецьке правительство за посереднитвом неутральної держави дипломатичний запит про німецькі воєнні цілі. Зі спосіб повідомленя належало приступити з всякою певністю, що сей запит поставлено в порозуміню з англійським правительством і за згодою його союзників. Німецьке правительство в основі було готове відповісти на сей запит. Проти відповіді за посереднитвом неутральної держави промовляв вгляд, що односторонне подане до відомо становища Німеччини вважало би односторонно німецьку політику. Тому видало ся липшим дати відповідь через мужа довіря. Однак дальші випадки впоїли в німецьке правительство таке пересвідченє, що противники не рчинили нічого, щоби уможливити таку відповідь. Про готовість англійського правительства прийняти кожду заяву німецького правительства, довідало ся німецьке правительство що йно з више наведених слів Balfour'a. Зі своєї сторони Німеччина не робила в тій справі дальших кроків.

Російська конституанта.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) До „Rieuve Rot. Courant“ доносять з Лондону: „Daily News“ довідаєть ся з Петрограду в середу так: В отвореню конституанти взяло участь коло 400 осіб. Вибрано комісію до зредатованя маніфесту до народу з повідомленем про отворенє засіданя та протестом проти арештовань.

Успіхи війск Левіна.

ЛОНДОН (Ткб.) Райтер доносить з Петрограду: Делегат правительства телеграфує, що максималстичні війська заняли Тамаровск і Калугу, обезоружили наступні війська Корнілова, взяли їх до неволі і привернули на нове перевагу революції.

Комісар Чорноморської флоты домагаєть ся телеграфічно негайного висланя всіх чорноморських відділів з машиновими крісами і доносить, що війська кадетів наступають з панцирними автомобілями на Ростов.

Переговори в Берестю литовським.

БЕРЛІН (Вольф). Дня 13. с. м. перед полуднем і пополуднєм відбуде ся військове засіданє в Берестю литовським. Радженє над поодинокими тєчками обопільних прєктів перемиря.

Дня 14. перед полуднем дальший тєг переговорів.

Внесок „Карпаті“

який подаємо в нинішнім числі, уможливає кождому з наших втередлатників, який підписує VII. воєнну позичку, зробити се через обвпеченє в сім нашім однокім товаристві обвпеченє на житє. Хто вже обвпечив ся в VII. воєнній позичці і сам внеску не потребує, повинен передати його комусь иншому.

НОВИНКИ

Львів, 15. грудня 1917.

— Надї на „сильного мужа“. Нинішня наша статя від сям заголовком равпочинає серію постійних каресонденцій, присвячених відносинам міждержавним і військовим з особливою увагою до годосів заграничної преси

про українські справи. Дописи кі одержувати-мемо телеграфічною дорогою. Присилає нам їх особа, яка має безпосередний доступ до „забороненого овочу“ — до часописий неутральної й ворожой заграниці.

— „Свобода“ в 15. грудня с. р. приносить чи мало интересного і для широких селянських кругів цінного матеріялу. Її зміст ось такий: Українська рєпублика — Українська держава 1648 р. — Воєнні чинитьби і воєнні шкоди (статя д-ра Костя Левіцького). — Між війною і миром. — За землю для інвалідів Українців (статя Володимира Целевича). — Господарка воєнного часу. — За свободу народів.

— Польська „статистика“ про Холмщину. Пам Верценський оголошує в „Czas“ вислід статистики, яку він перевів на Холмщині при поміччї властей. І так пєдає він, що підчас відвороту російської армії вемігрувало з Холмщини православних, яких п. Верценський причисляє до Українців, 113.705, а католиків себто (після п. Верценського) Поляків, 21.694. Остало наслідком того на Холмщині „Поляків католиків“ 175.093 і Українців православних 14.573. Так виглядає „польсько-урядова“ статистика Холмщини.

— Про зимовий і літний час. Заходом товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили відбудеть ся в неділю 16. с. м. в малій залі інституту ім. М. Лисенка виклад п. д-ра В. Кучери на тему: „Про зимовий і літний час“. Початок точно о год. 1/4 ої по полудни.

— Де урядники української народности. Державні урядники дістали, або дістануть одноразовий додаток. Тому просимо всіх свідомих урядників Українців, щоби памятали при сій нагоді на українські сироти. Нехай кождий зложить невеличкий дар, хочби тільки 1% від додатку на „Фонд ім. митроп. Андрєя Шептицького“ (книжочка „Дністра“ ч. 10.300) Будево вдячні, коди найдуть ся урядники в кождій діякстерії, що займуть ся збіркою поміж своїм товаришами, та перешлють її в точним списком жертводавців до „Дністра“. За дар любови для сиріт Бог заплатить. — Комітет „Живого памятника: Д-р Ст. Федак, д-р К. Студинський, о. В. Лицняк.

Максимальні ціни.

Від особи, котра в часі війни мала нагоду що дєне прагнудатись жити нашої людности в Східній Галичині, одержала „и уваги в помічанє, які торкають ся болючих сторінок нашого тєсєршого істєжованя. — Рєд.

Теперішну війну з огляду на її причини, цілі і метоги мусне ся схарактеризувати як економічну війну. Вона виклякала в економічній устрою цілого світа тільки зміни, тільки нових явищ, що ми многих з них прямо не розуміємо і нерєз не знаємо, яке супроти них зайти становище.

Найбільше схарактеристичним явищєм для економічних відносин, викляканих війною, вважаєть ся кождому лайкови найбільше влада в

Відтяти і післати на адресу: „КАРПАТІЯ“ Товариство взаємних забезпечень на життє і раштє у Львові, ул. Руська ч. 18.

Місце оголошення:

На покритє премії приймає ся і облігації попередних воєнних позичок.

Висловити Державі

Число внеску:

Число поліси:

(Неявновіювати).

ВНЕСОК на обезпеченє воєнної повички в „КАРПАТІІ“.

Form with sections I-VII containing questions about personal details, health, and insurance terms.

Як задатєк вложено квоту К... Підпис особи, яка мая обезпечити ся: Підпис обезпечуючого: Підпис заступника Товариства:

ОГОЛОШЕННЯ. ФЕДЕРА. 498 9-10 Львів, Сикстуска ч. 7.

-Переробляє капелюхи- ТАКОЖ футряні М. ТОПОЛЬНИЦЬКА

Ліцитації коний. Коні спосібні до робіт полевих є до набути в дорозі ліцитаційній.

Ліцитації відбудуть ся: 1) В шпиталях кінських: Ярослав (Annakaserne) 16 грудня.

Купуйте і замовляйте КАЛЕНДАРЦЬ „РУСАЛКА“ на 1918 рік. Ціна 40 сот. (з перес. 45 сот.)

Мир іде, піст мине, можеб старостів післати?! Трох хлопців як сохолів навяжуть переписку з молодими, інтелігентними Українками.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ, вулиця Косцюшка ч. 3. Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових.

ХТО МАЄ? вогні шкоди! Де є во як в родині? Дв адтина в школі! Там всі мусять читати мої малі але багаті практичним і позиточним змістом КАЛЕНДАРЦІ на 1918 р.

Передплачуйте укрїнський журнал в німецькій мові „Ukrainische Korrespondenz“